

[Finansministeren.]

en mere normal Størrelse, og et Led i denne Normalisering maa være en forholdsvis betydelig Opsugning af ledige Penge. For det andet maa et Retfærdighedshensyn tale for, at i hvert Fald en væsentlig Del af Byrden bliver baaret af dem, der har haft økonomisk Medvind i de Krigsaar, da Danmark som Helhed blev fattigere, og dette kan kun ske gennem en Beskatning, der finder Sted, inden Krigen kommer for langt paa Afstand. Endelig for det tredje er den nuværende økonomiske Situation gunstig for en Opsugning. Pengerigeligheden og den Rigelighed af Indkomster, der er i Forhold til Vareforsyningen, betyder, at man i Øjeblikket kan trække Penge ind til Statskassen med mindre Fare for depressive Virkninger, end man kan vente under andre Omstændigheder. Naar der hersker Arbejdsløshed, kan det være betænkeligt at opkræve for store Skatter, idet Købeevnen da trænger til at stimuleres, men for Tiden er der nærmest Tendens til Overbeskæftigelse, og samtidig er der Tendens til større Import, end vore Valutaforhold tillader. Købeevnen er altsaa ikke for lille, den er tværtimod for stor. Hvis Staten derfor skal trække Penge til sig fra Befolkningen i større Omfang, kan man næppe finde et gunstiger Tidspunkt end det nuværende.

Denne Opsugning er allerede saa smaat begyndt. I Kraft af Pengeloven af 22. Juli 1945 kan der ventes at indkomme meget store Beløb i Skattebøder og Efterbetalinger, Beløb, der i Hovedsagen vil blive anvendt til Afbetaling af Statens Gæld til Nationalbanken. Endvidere vil der blive inddraget betydelige Beløb i Kraft af de forskellige Straffelovstillæg og Love om Avancebegrænsning og Tilbagebetaling, som blev gennemført i forrige Rigsdagssamling. Hertil slutter sig Loven om Konfiskation af fjendtlig Ejendom, der for nylig er gennemført. Som en Slutsten i dette System kan man betragte nærværende Forslag, der tilsigter en Opsugning paa noget over 1 Milliard. Det er klart, at hvis man paa een Gang skal indkræve et meget stort ekstraordinært Skattebeløb, kan det kun lægges paa Folk, der har Formue, da et saadant Beløb ikke kan ventes udredet af de løbende Indtægter. Der er da ogsaa i en Række andre Lande, der ligesom Danmark har været besat, gennemført eller forberedt en Eengangsbeskatning af Formuer eller Formuestigninger. Dette gælder saaledes i Frankrig, Belgien, Holland og Norge, ligesom Danmark selv efter Napoleonskrigene gennemførte den saakaldte

Bankhæftelse, der kan betegnes som en Eengangsskat efter Datidens Forhold.

Man kan nu spørge, om man herved skal lægge Byrden paa Formuer i og for sig eller paa den Stigning i visse Formuer, som er opstaaet under Krigen. Disse Spørgsmaal har været behandlet i Finansministeriets Udvalg af 30. Januar 1943, det saakaldte Professorudvalg, der som et Led i sine Overvejelser forsøgmæssigt udarbejdede en Række forskellige Skalaer for Eengangsafgifter paa Formuer og Formuestigninger. Udvalget konkluderede sine Overvejelser derhen, at en Formuestigningsafgift, alt taget i Betragtning, var den rimeligste Løsning af Problemet, og Ministeriet, der siden har arbejdet videre med Problemet og foretaget supplerende Undersøgelser paa Grundlag af de nuværende Forhold, er ogsaa naaet til det Resultat, at Hovedvægten bør lægges paa Stigningsafgiften. Man har dog fundet det praktisk vanskeligt at gøre denne saa stor, at den kunde løse Opgaven alene. En stærkt medvirkende Aarsag hertil har det været, at den Usikkerhed, der præger Erhvervslivets Udsigter for de kommende Aar, nødvendigvis maa medføre en vis Forsigtighed i Vurderingen af Formuestigninger. En Erhvervsvirksomheds Formue afhænger jo af, hvad Virksomheden kan afkaste i Fremtiden. Hertil kommer, at alle Formueejere, uanset om deres Formue er vokset under Krigen, maa siges at have en vis Interesse i den Stabilisering af Pengevæsenet, hvori Eengangsskatten er et Led. Den skulde bidrage til at holde igen paa Rentens Nedgang; den skulde formindske Faren for Inflation, og den skulde endelig muliggøre en noget videregaaende Ophævelse af Restriktioner paa Erhvervslivet, end man ellers kan regne med. Alle disse Ting har Betydning for Formueejerne, hvortil kommer, at skal der udredes et stort Beløb paa een Gang, er Indehaverne af store Formuer bedre end andre i Stand til at bidrage hertil.

Under disse Omstændigheder har man bestemt sig for en kombineret Afgift paa Formuer og Formuestigninger, dog saaledes at Hovedvægten lægges paa Stigningsafgiften, medens Formuerne i sig selv behandles relativt lempeligt, idet man giver Byrden paa disse Formen af et tvungent Stabiliseringslaan, der efter en vis Perodes Rente-frihed forrentes med 2 pCt., dog saaledes at man i Stedet for at betale sit Bidrag til dette Laan kan vælge at betale den halve Sum som Afgift.

Hvad angaar selve Formuestigningerne, har det ikke været muligt i Loven at son-